

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 266 (3130) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Hatalmas páncélos csata folyik a Don-kanyarban

Teljesen megsemmisült az első támadó amerikai páncélos oszlop. Francia önkéntesek tömegesen jelentkeznek az amerikaiak ellen

Ujabb nagy tengeri csata kezdődött a Salamon-szigeteknél

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinfó jelentik: A nemzetközi tájékoztató iroda jelentik a tuniszi-tilgri helyzetéről, hogy napról-napra gyorsul a német és olasz csapatok felvonulási útja Tuniszban. A légi haderős kívül, amely már az első napokban eredményesen zavarta az angol-amerikai megszállóhadisereg akcióit Algirban és Észak-Afrika vidékén, a tengelyhatalmak arra is nagy súlyt helyeznek, hogy mindenekelőtt páncélos egységeket vonultassanak fel Tuniszban, hogy ezzel lehetővé váljék a mozgékonyabb és az egész tuniszi hadvezetés. A tengelyes csapatok főparancsnoksága ezáltal már annyira biztos védelmet teremtett az egész tuniszi tengerparton, beleértve az országutakat és vasútvonalakat is, hogy most már az egyes támaszpontok között szilárd és biztosított összeköttetés áll fenn. — Közép-Tunisz hegyes térségében egyre szaporodik azoknak a francia hadifoglyoknak és szökevényeknek a száma, akik Petain tábornagy utasításának értelmében nem hajlandók magukat az amerikai, vagy angol parancsnokságnak alávetni, vagy akiknek egyáltalán semmi kedvük nincsen harcolni.

A légi haderő részben kedvezőtlen időjárás mellett, tegnap is eredményesen tevékenykedett Algir kikötőjében, ahová néhány órával azelőtt több utánpótlást szállító angol hajó érkezett. A bombák 7 hajót súlyosan megrongáltak, ezekből 4 elveszítettnek tekinthető. Az utóbbiak között van két nagy személyszállító hajó is. Egy angol rombolót is 3 bombatalálat ért. Az oráni kikötőben bombatalálatok következtében megrongálódott egy angol csapat szállító hajó. Oranból északra egy tengeraltájtáró torpedótalálattal elsüllyesztett egy brit cirkáló.

Német bombázók szerdára virradó éjszaka a bonai repülőtérre több amerikai repülőgépet semmisített meg. A tengelyhatalmak főlegnyben lévő légi haderője ellenséges repülőterek elleni támadásaiban is rendkívül eredményes volt. Az első angol hadsereget érzékeny csapás érte, amikor megkísérelte, hogy előrenyomuljon az algir-tuniszi határvidéken. Nagyobb páncélos élek az áttekinthetetlen hegyes vidéken az őket követő gépesített gyalogsági oszlopokkal együtt belekerültek a német-olasz páncélos csapatok csapdájába. A német rohamutászok felrobbantották a hogy serpentin-útjának kanyarulatát a par-

ti országúton és ezzel lehetetlenné tették, hogy a felvonuló angolok visszavonuljanak. Gyalogsági lövegek és páncélos elhárítógyűjtemények keresztútjában az angol ellenállás hamarosan összeom-

lott. A páncélos felderítőköcsök és sok csapatszallító gépkocsi elpusztult. A gépkocsikon szállított angolok, amennyiben az ágyutűzben el nem estek, hadifogságba jutottak.

Kalacsot nem foglalták vissza a bolsevisták

Zürichből jelentik: (B. T.) A Die Tat berlini tudósítója jelenti, hogy német katonai hely nézete szerint Sztalin-grádtól délre és a nagy Don kanyarban folyó szovjet támadás még nem érte el tetőpontját. Berlinben megállapítják, lehetséges hogy a szovjet tömegesen kisebb helyre hajtott erővel kez-

hasonló volt a helyzet. Kérdés azonban, hogy a szovjet parancsnokság ezeket a helyi sikereket értékesíteni tudja-e? Ezek ugyanis, mint a háború menetéből eddig is kitért, a szovjeteknek sohasem hoztak végső sikert, ellenkezően a német csapatoknak módjukban volt a szovjet betörés helyeit elzárni és a körülzárt ellenséges kitételeket megsemmisíteni. A Sztalin főhadiszál-

„Változatlanul és törhetetlenül hiszek fegyvereink győzelmében”

Vitéz Imrédy Béla nagy beszédet mondott a Házban. Kifogásolta a szociáldemokrácia érvényesülését

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdán megkezdte az appropriációs törvényjavaslat tárgyalását. Cselényi Pál előadó ismertette a törvényjavaslat. A vezérezonokok közül elsőnek vitéz Imrédy Béla, a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetsége vezérezonoka következett szólásra.

Beszédében hangsúlyozta, hogy mennél súlyosabbak az idők és mennél kegyetlenebbek a feladatok, minél jobban közelünk az ország sorsát meghatározó döntés küszöbéhez, annál jobban koncentrálni kell figyelmünket a nemzet egyetemet érintő nagy és lényeges kérdésekre. Meg kell cáfolnom azokat az ostoba szeszenciókat, amelyek háborús szolgálattal kapcsolatban terjedtek el. Ki kell jelentenem, hogy politikai nézetemet nem revideáltam, nem kínálkoztam fel a rendszer szolgálatára.

Változatlanul és törhetetlenül hiszek és bízom fegyvereink győzelmében, ami egyben a szövetségesek fegyvereinek győzelmét is jelenti.

A beesület és az érdek egyaránt azt írják elő számunkra, hogy a harcot a maga egészében diadalmasan végig kell küzdenünk. A győzelem ecetén is lesz-

nek súlyos problémáink.

Azután arról beszélt, hogy a parlamentaris rendszer ki nem elégítő módon működik. Fontosnak tartja, hogy a parlamentben még meg lehessen győzni a kormányt, mert elsősorban az interpellációs jog becsületet gyakorlását kívánja meg. Nem szabad félni a tisztességes bírálattól. A zsidókérdést átfogóan kell rendezni. A zsidó vagyontokat ellenőrzés alá kell venni. Véget kell vetni a szociáldemokrácia uralmának a munkásság életében és szellemi irányításában. A szociáldemokrácia nem illeszthető belé az új Magyarországra. Fölvetette a tájégségek szerinti közelítési szervezés gondolatát. Az új Európa gazdasági felépítését előkészítő tervező és szervező munkába azonnal bele kell kapcsolódnunk, hogy mennél előbb helyet biztosíthassunk magunknak az új Európa gazdasági életében. A föld-irtópolitika továbbfolytatását a zsidó birtokokon túlmenően is elő kell szüntetni. Lelkiismeretem azt parancsolt fejezte be beszédét, — hogy minden törvényes keretek között, mindig tiszta fegyverekkel elszánt és kemény küzdelmet folytassak a parlament porondján a nemzet sorsának jobbrafordulásáért.

lása által jelentett hadászati jelentőségű Kalacs visszafoglalásáról szóló hírehez német katonai személyiség hozzáfűzte, hogy Kalacs ugyanúgy német kezén van, mint hónapokkal ezelőtt Rzeve, amelyet annakidején a szovjet ugyancsak visszahódítottnak jelentett.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A párizsi lapok jelentése szerint Párizsban, melyet a sorozóhelyiségeket megnyitottak tömegesen jelentkeztek a franciák az afrikai falanxba való felvétel céljából. A jelentkező önkéntesek a lakosság minden rétegéből kerülnek ki, különböző korosztályokba tartoznak és mindnyájan örömlüknek adnak kifejezést afelett, hogy végre véget ért a téltenség időszak a lehetőség nyílik a harcra az angol-amerikai támadókkal szemben.

Tokióból jelentik: (MTI) A japán fővárosból érkező hírek szerint a Salamon-szigeteknél újabb nagy tengeri csata van folyamatban.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A párizsi rádió jelentése szerint a megszállott Észak-Afrika területén egyre fokozódik a feszültség a zsidók és az arabok között. A megszállásnak a zsidók a kizárólagos hasznélvezői és a megszállás óta mindenütt előtérbe kerülnek. Az amerikai csapatok bevonulása után otthagyták a zsidó negyedeket és bevonultak a megszállott városok központjaiba. Több esetben összeütközés volt a zsidók és az arabok között. Casablancában eddig mindkét részről összesen 23 halottja van az összeütközéseknek.

Az Új Nemzedék írja: A keleti front déli szakaszán kialakult helyzetről illetékes berlini helyen a következőket közölték: A Don kanyarulatban páncélos csata folyik. A szovjet páncélosok egyes helyeken áttörték a védelmi vonalakat, de nem sikerült maguk után vonni a gyalogságot és tüzéséget. Ezért lehetetlenné vált számukra az áttörést fenntartani, vagy kibővíteni. Annál inkább sikerült a német ellentámadás, amely a szétszórt osztagokat körülzárta és ártalmatlanná tette. Egyébként az utóbbi időben a szovjet támadások ereje érezhetően alábbhagyott.

Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Sztalingrádban, melynek 24 városnegyede közül 22 már német kezén van, a német gránátosok kedden nehégyalogsági fegyvere összpontosított tüzével igen sok ellenséges mozsarat és gránátvetőt semmisítettek meg. Egy jól megerősített házesoport elleni harcban az új német lányszorópáncélos megsemmisítő hatást értek el. Az új páncélos fegyvernek minden irányban fordítható lányszorócsője van. A lányszorópáncélosok épületek tetejére is. A lányszorópáncélosok nehézfegyvere megvédi az ellenséges támadásoktól. Kédfelvező lövedékével, melyet a páncélos belsőjéből lönek ki, másoldarcek alatt el tudja magát ködösíteni. A lányszorópáncélosok védelme alatt a gránátosok benyomultak az épületcsoportha és megtörték az ellenállást

Kállay Miklós miniszterelnök:

„Üzenem a munkásságnak a kormány éléről, hogy nagy feladat vár reá”

150 ezer laia van a hét éve működő Nemzeti Munka-
központnak

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Nemzeti Munkaközpont kevéden este üllői-uti székházának nagytermében bemutatott rendezett a kormány és a magyar országgyűlés tagjai tiszteletére. Kállay Miklós miniszterelnököt a díszbemutató közönsége hosszantartó lelkes és meleg üdvözléssel fogadta. Vitéz Marton Béla országgyűlési képviselő, a Nemzeti Munkaközpont országos elnöke üdvözlölte a megjelent előkelőségeket.

Noé János röviden ismertette a Nemzeti Munkaközpont munkasegítést. Rámutatott arra, hogy ez a keresztény munkamozgalom 7 évvel ezelőtt indult meg 30 taggal és ma már több mint 150 000 munkást tömörít szervezeteiben. A Nemzeti Munkaközpontban tömörít

teit munkásság szemben áll minden rendbontással és örökdió a belső front biztonságán. A Magyar Munkás Játékszin tagjai azután előadták „Két ember a bányában” című színművet.

Azután Kállay Miklós közvetlen hangja rövid beszédet intézett a munkássághoz. Hangoztatta, hogy a magyar munkás mindennapi munkájával a nemzet jövőjének eziklaszvilárd alapját rakja le. Rendkívül fontos, hogy a munkásság résztvegyen az egész magyarság szellemi életében is. A Nemzeti Munkaközpont tevékenysége szép példát mutat erre. Ezen a bemutatón is észintte örömmel látta, mi minitot tud a magyar munkás produkálni és milyen nagy szellemi kincsek vannak a magyar munkásság széles rétegében. A

kormány éléről üzeni a munkásságnak, hogy nagy feladat vár reá. Az ország minden más rétegével kéz a kézben előhaladva, kell dolgozni az ország jobb jövőjének biztosításáért és hazánk felvirágoztatásáért. A miniszterelnök ezavait igen nagy lelkesedéssel fogadták.

Érdekes okmányokkal gazdagodott a város levéltára

Lukács Ödön egykori polgármesterhelyettes lemondásának iratai is az
okmányok között van

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Ort János városi főlevéltárnok az alábbi kísérő irattal jelentette a polgármesternek 16 fontos okmány átvételét az Országos Levéltárból:

Méltóságos Polgármester Ur!

A 3400—1942. eln. ez. határozatra tisztelettel jelentem, hogy a megjelölt 16 db. iratot az Országos Levéltárban átvettem és a városi levéltár gyűjtőjében elhelyeztem. Az iratok besorolásáról a rendezési munkák előrehaladásával fogok intézkedni.

Az alábbiakban tisztelettel bemutatom az iratok összesítő jegyzékét:

1. Jegyzőkönyv 1919. IV. 23-án a városi székház tanácstermében tartott ülésről, a városi főtisztviselők hivatali esküjének letétele és dr. Lázár Aurél közlései az impérium átvétele ügyében. (5 lapos eredeti.)

2—3. A nagyzebeni román kormányzótanács 1919. január 24-én kelt I—II. sz. rendelete. (2 és 3 lapos magyar nyelvű másolatok.)

4. Dr. Cselle János elszámolása, kelt 1920 október 20., a románok által letartóztatott magyarok részére történő gyűjtésről és az összegek felhasználásáról. (eredeti 2 lapos.)

5. Jegyzőkönyv 1919. augusztus 7-ről a városi levéltár átadásáról. (1 lapos eredeti.)

6. Dr. Vass Bertalan tan. ker. főigazgató 1919. július 26-án kelt levele dr. Lukács Ödön polgármesterhelyettesnek, hivatalának átadása tárgyában.

7. Dr. Pácz Sándor és 3 városi tisztviselőnek tiltakozó beadványa a városi tanács-hoz elbocsátásuk miatt, 1919. augusztus 6-ról. (1 lapos másolat.)

8. 158 városi tisztviselő eredeti aláírásával ellátott nyilatkozat, 1919. május 13-ról, a város polgármesterének címezve, a román hűségesskü letételének megtagadása tárgyában. (2 lapos eredeti.)

9. Jegyzőkönyv a város tanácsának 1919. évi június 3-án tartott üléséről.

Pop Coriolan prefektus eskütételének meghallgatása végett a városi tanács 1919. június hó 4-én tartandó üléséről határoz. (1 lapos eredeti 66372/919. ikt.)

10. Jegyzőkönyv 1919. június 4-én a városi székház tanácstermében tartott ülésről. Pop Coriolan prefektus eskütétele. (3 lapos eredeti, 6421/919. eln. sz. iktatvány.)

11. Jegyzőkönyv 1919. május 20-ról a város tanácsának üléséről. A román királyi család 1919. május 23-ra tervezett nagyváradi látogatásának előkészítése tárgyában. (eredeti 2 lapos.)

12. Dr. Lukács Ödön polgármesterhelyettes felhívása a prefektushoz a közigazgatási rend 5. pontban felsorolt feltételeinek teljesítése tárgyában. (1

lapos eredeti.)

13. Zigre prefektus 1919. november 19-én kelt felhívása Lukács Ödön polgármesterhelyetteshez álláslemondása tárgyában. (12 lapos eredeti.)

14. Lukács Ödön válasza Zigre prefektusnak álláslemondása tárgyában 1919. november 24-én (4 lapos eredeti.)

15. Ugyanennek kópiája.

16. Jegyzőkönyv 1919. november hó 25-ről Lukács Ödön polgármesterhelyettes álláslemondása tárgyában. Zigre prefektus hivatalában eljárt 6 tagu polgári küldöttség útjáról. (4 lapos eredeti.)

Nagyvárad, 1942. október hó 27-én.

Dr. Ort János ek.
főlevéltárnok.

Kiknek fellebbezéseit tárgyalja az I. sz. adófelszólamlási bizottság csütörtökön és pénteken

Mos Flórian Szász Károly-u. 29. Batory Imréné berautós gróf Zsigre Miklós-u. 49. Barna Sándor berautós Nádasdy F. u. 7. Zima Sándor berautós Andrásy-u. 14. Dr. Reichmann József m. tisztv. Lahner György-u. 8. Ullmann István rt. ig. Mussolini-tér 9. Bóza Lajos m. tisztv. Hlatky E.-u. 1. Duma László m. tisztv. Horthy M.-ut 39. Márkucz Anna (Duma Lászlóné szatóné) Horthy Mihós-ut 39. Özv. Kohn Davidné háztulajdonos Kossuth-u. 20. Maurer Dávid háztulajdonos Mussolini tér 28. Özv. Bleir Ignácné Szeptember 6-utca 61. Dr. Biererné szül. Ullmann Hanna Mussolini-tér 9. Schwartz Mór háztulajdonos Pável-u. 23. Dr. Mányi Ferne szülőbirtokos Kálvária-u. 11. Sarneschein Ede fűszerkereskedő Gillányi-u.

6. Korbucz József fűszerkereskedő Berkovics F.-u. 31. Weisz Ernő déligyümölcskereskedő Ezredévi Emléktér 2. vagy 30. Weisz Leopold rakártnak Szaecsvay-u. 64. Fülöp István vendéglős (MÁV) Horthy Miklós-ut 33 v. 51. Fosté Gizella dohányárus Berkovics Ferenc-u. 55. Iványi József Jenő iparművész Ritoók Zsigmond-u. 1. Mónus Béla kőműves Rákossy Jenő-u. 43. Aurbach Etelka férj. Herskovics J.-né Szaecsvay-u. 27. Róth Zsigmondné szobafestő Tompa Mihály-u. 19. Stern Adolf pék Pece-u. 39.

1942. november 27-én:

Andor Lőrinc fogtechnikus Hlatky Endre-u. 17. Burcán Miklós fuvaros Bókay-u. 8. Fried Rozália piaci árus

Arulás! Bűnhődés: Cseka! Halál! Izgas mas magyar filmjondság!

Negyediziglen

Főszerepben: Eszényi Olga, Hosszu Zoltán, Sulyok Mária, Nagy István
Előadások kezdete: 3. 5. 7. 15 orakor az Apolló Filmszínházban

Belvárosi

Kellemesen fütve

A szezon leghatásosabb filmje:

Férfi hűség

Főszerepben: Páger, Bulla Elma, Tolnay Klári.
Jegyelővét 11-től 1 ig. Kedvezményes jegyek 25-től érvényesek.

ÉVFORDULÓ

Főszereplők: Páger Antal, Gordon Zita, Rajnay Gábor, Rádavimre
a CASINOBAN

Gillányi-ut 17. Várom Miklós Mózes piaci cézeres Rákossy Jenő-u. 23. Csösz János kávémérő Mussolini-tér 24. Ankossy Gábor cipész Nádasdy-u. 2. Schwartz és Mannsberger butorkereskedő gróf Bethlen-u. 2. Schwartz Ernő butorkereskedő Lakatos-u. 5. Mansberger Gusztáv butorkereskedő Luther-u. 9. Liebermann Tibor asztalos Szent János-u. 32. Schachter Abraham héberkönyvkereskedő Rimler Károly-utca 2. Freimann Ernő autóalkatrészkereskedő Szent László-u. 5. Schwartz Dezső borkereskedő Gillányi-ut 61. Klein Simon házt. cikk keresk. Rimier Karoly-u. 12. Horváth Emil utazó Várady Zeigmond-u. 36. Hertz Lajos vasker. úgynök Ribbentrop-u. 19. Rácz Istvánné ker. úgynök Széchenyi-tér 6. Gerő Mór ker. úgynök Szeptember 6-utca 69. Teszler Fülöp vágott baromfikereskedő Kapucinus-u. 19. Tárnok László termény- és főzelék kereskedő Szeptember 6-u. 10. Sternberg Izidor liszt- és terménykereskedő Mussolini-tér 11. Papp Józsefné terménykereskedő Nádasdy-u. 14. Fekete Imre tekepályabérő Petőfi-u. 17. Kupfer Dávid fürdőbérő Zárda-u. 5. Lampel Mór fagyjuolvastó Várady Zsigmond-u. 68. Steinberger Hermann gyertyakészítő Szacsavay-u. 39. Hirsch Sámuel női kalapkészítő Szent László tér 1.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találhatnak elhelyezkedést a városi munkanélküliek?

A nagyváradi m. kir. állami Munka-
közvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső utca
28. sz. Telefon 25—76) jelentése az
1942. évi november hó 25-én kelt ki-
mutatása szerint az elmúlt héten elbe-
lyezett 65 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak: 2
bádogos, 1 kovács, 1 cipőfelsőrész-
készítő, 1 lakatos, 1 szabó, 1 villanyszerelő,
2 napszamos, 1 szövőnő, 10 mindenes-
leány, 4 szakácsnő, 4 bejáró-takarítónő,
összesen 28 egyén.

Foglalkozást keresnek: 58 ipari szak-
munkás, 31 gyári betanított és egyél
segédmunkás, 2 üzleti alkalmazott, 17
állandó háztartási alkalmazott, 7 bejáró
takarítónő, 8 mindenes-szolga, 2 ker-
tész, 1 mosó-vasalónő, 1 betegápolónő
1 kapus, összesen 124 egyén.

Betöltendő tanonchelyek: 2 lakatos
2 szabó, 1 villanyszerelő, 1 sütő, össze-
sen 6 egyén.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj
a MAGYAR LAPOK-at.

40.000 halottna és sebesültbe került eddig a szovjet támadása

Sztalingrádnál még heves támadások folynak. A Don-kanyarban Timosenkó tartalékai is felörlődnek

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A stalingrádi harcokban az új német géppuskák lényegesen beváltak. Ezek a géppuskák percenként 3000 lövést adnak le.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda katonai munkatársa írja: Az angol-amerikai hadvezetőség után most a szovjet is ellövi propaganda puskaporát. A három és fél éves háború nagyszabású győzelmei könnyűvé teszik a tengely számára, hogy bevárja a dolgok kifejlődését. Már is olyan tünetek észlelhetők, amelyek elárulják, hogy a Szovjetben a katonai tervezés és a végrehajtás közt nagy különbségek vannak. Az utolsó tartalékok vonulnak fel keletről-nyugatra, hogy megfordítsák a hadiszerecsét. A nagy doni kanyarulatban dúló csata súlyos elhárító harc. A Szovjetnek meg kell mutatni, hogy elég válogatott csapattal rendelkezik-e és hogy tudott-e elég időt találni a nyáron arra, hogy úgy képezze ki tartalékait, hogy az elég legyen az európai fegyverekkel szemben?

Timosenkó újabb tartalékait is harcbavetette

Berlin. Interinf jelenti: A bolsevisták Stalingrádtól délre és északnyugatra folyó harcok során olyan óriási veszteségeket szenvedtek, hogy Timosenkó kénytelen volt újabb tartalékait a harcba bevetni. Legalább tíz bolsevista páncélos dandár elpusztult. Két dandár olyan súlyos veszteséget szenvedett, hogy elvesztette harci értékét. Különös veszteség érte a Szovjetet a doni arcvonalon. Felmorzsolták a 63. szovjet lövészhadosztályt, valamint a 333. lövész hadosztályt. Ugyanez lett a sorsa az 5. és 6. bolsevista hadosztálynak is. Az életbenmaradottak számára nem maradt más hátra, mint megadni magukat. Egyetlen páncéltörő osztag hétfőn száz, részben legnehezebb páncélkocsi megsemmisítését jelentette. Nem kevésbé súlyos veszteségeket szenvedett a szovjet Stalingrádtól délre. Az itt küzdő szovjet hadsereg három nap alatt legalább 40.000 halottna és sebesültet veszített. A szövetségesek teljesen felmorzsolták a 302. lövészhadosztályt. A bolsevisták itt harcra vetett kötelékeiből a 155., 163., 235. páncélosdandár

állományának több mint felét veszítették el. Az elszenvedett súlyos veszteségek az utolsó lövész hadosztályok szörnyű elvérzése, valamint a német és szövetséges erők megerősödése már érezhető módon csökkentette a szovjet tulerő nyomását. A légi erő kötelékei a kedvezőtlen időjárás mellett is bombázták az ellenséges célpontokat. Különösen a doni kanyarulat felső részében támogatták nagy erővel a német és szövetséges csapatok elhárító harcát. Elpusztították telitalálattal 3 páncélost. Merész mély támadás során megsemmisítettek egy szovjet üteget. A bolsevista repülők csak csekély tevékenységet fejtettek ki. Az északi arcvonalon is jó hatással támadták a szovjet utánpótlását. A volhovi torkolatvidéken megsemmisítettünk három Stalingrád felé tartó szállítóhajót. A Ladoga-tavon elsüllyesztettünk két nagy uszályhajót. A Ladoga-tó déli partján fekvő fontos átrakodó helyen elpusztítottuk az átrakodó berendezéseket és levegőbe repítettünk egy löszerszállító vonatot

Cyrenaikában eredményes felderítő harcokat folytatnak a tengelycsapatok

Német és olasz felderítő osztagok november 23-án Cyrenaikában előnyomultak és Bengházitól délre fekvő térségben angol osztagok ellen folytattak csalározásokat. Megsemmisítettek öt páncélost. Megrongáltak sok

további páncélost. A 23-ra virradó éjjel német harci gépek eredményesen támadták Bengházitól északra az angol baraktáborokat. Hatásosan bombázták Benghází és Barce közt az ellenséges oszlopokat.

Sztalingrád körül változatlan hevességgel folynak a harcok

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti a keleti harctérről: Sztalingrádtól délre és északnyugatra a heves harcok kedden változatlan erővel tovább folytak. A várostól északnyugatra a harcokat az jellemzi, hogy több, egymástól függetlenül harcoló erős német és román kötelék a szovjet elkeseredett ellenállását legyőzve visszafoglalt egy fontos magaslati vonalat és ezzel megakasztotta a Don kanyarulatban erősebb és össze nem függő csapatokban benyomult bolse-

visták utánpótlását és a nekik szánt erősítést. A Stalingrádtól délre a védelmi vonalakba betört szovjetcsapatok a nap folyamán számbeli fölényükkel fogva kisebb előhaladást értek el. Távól állanak azonban még a Kaukázusból odavezető vasutvonal megszállításától, amiben hadműveletükben törekednek. A német és román hadosztályoknak, amelyek nyugat felől folytonosan erősítést kapnak, sikerült szilárdan megtartani az egész vasúti szakaszt egyetlen pályaudvar kivételével és ezzel biztosították

ták a hadseregtartalékok odajuttatását. Tehermentesítő hatása volt a német légi erők fokozott harcbavetésének is. Bár az időjárás még mindig kevésbé kedvező, zuhanóbombázók, csatarepülők és rombolók szünet nélküli bevetésével támadták a bolsevista oszlopokat és igen súlyos veszteségeket okoztak nekik emberben és hadianyagban. Merész alacsony támadá-

sokkal és kíméletet nem ismerő bevetésekkel a késő délutáni órákig 69 páncélost és szovjet katonákat szállító sok tehergépkocsit megsemmisítettek. A Don kanyarulatban az előretolt német és román állások elleni bolsevista támadási készütségi állásokat szétvertük. Ezuttal is feltűnően gyenge volt a bolsevista légi erők bevetése.

Jelentős erősítéseket kaptak Tuniszban a tengelycsapatok

Bernből jelentik: (B. T.) Algiri jelentés szerint az észak-afrikai megszállt területek francia csapatait besorozták a szövetséges hadseregbe és amerikai parancsnokság alá helyezik. Zürichből jelentik: (B. T.) Eisenhower tábornok főhadiszállásáról jelenti, hogy a tengely csapatai jelentős erősítéseket kaptak Tuniszban. A harcok valószínűleg kemények lesznek.

Algecurasból jelentik: (MTI) A Stalingrádi Iroda jelenti: Az amerikai hatóságok vizsgálatot indítottak a Giraud elleni merénylet ügyében. A jelentések szerint annak a két francia katonának, akik a merényletet elkövették, összeesküvőtársaik voltak. Több letartóztatás történt, de a vezetőket eddig nem sikerült elfogni. Arról is hír érkezett, hogy Giraud megsebesült.

Hat éves az antikomininternszerződés Nemcsak a bolsevizmus, hanem a plutokrata hatalmak ellen is irányul a szerződés

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda diplomáciai munkatársa írja: 1936. november 25-én írta alá Németország és Japán a bolsevista veszély elhárítására az antikominintern szerződést, amely alapja annak a hatalmas szellemi elhárító harcoknak, amelyhez 1937-ben Olaszország, 1939-ben Magyarország, Mandzsukó és Spanyolország, majd 1941-ben Bulgária, Nanking, Dánia, Finnország, Horvátország, Románia és Szlovákia csatlakozott. Azok a tapasztalatok, amelyeket a

tengely és szövetségeseinek harcainak keleti arcvonalon hónapokon át tartó harcokban szereztek, megvilágították ennek a bolsevista veszély ellen kötött szerződés jelentőségét. Ezt a veszélyt Ribbentrop birodalmi külügyminiszter 1941 november 25-én Berlinben az emberiség legborzalmasabb szellemi betegségének nevezte. A komintern ellenes szerződés nem csupán a bolsevizmus, hanem a plutokrata hatalmak ellen is irányul.

Miért vezették be a 8 órai elsötétítést?

Nem tartotta be a közönség az előirt rendszabályokat

Amikor a honvédelmi miniszter október végén az elsötétítést egységesen 23 órára rendelte el, e szokatlanul nagy mértékű könnyítést csak kísérletképpen alkalmazta, annak feltételezésével, hogy a lakosság a felesleges fények kiveszítésének elkerülésével, valamint az elsötétítő függönyök és szerkezetek készenlétben tartásával az esti órákban mindig készen áll arra, hogy esetleges légvédelmi riadó elrendelésénél a lakóházak, üzletek, szórakozóhelyek ezekben sugárzó fényeit azonnal megszüntesse. Sajnos — az utolsó hetek tapasztalatai azt bizonyították, hogy a lakosság a könnyítéseket helytelenül értelmezve a kötelező elővigyázat mellőzte a ablakairól, valamint az épületek egyéb fényt sugárzó felületeiről az elsötétítő függönyöket teljesen eltávolította. Az ellenőrző közegek mind a fővárosban, mind vidéken ismételtelen tapasztalták, hogy még az éjféli utáni órákban is hosszú ablakosok maradtak kivilágítva azért, mert az elsötétítőszerkezetek azokról hiányoztak. Komolyan kellett számolni azzal, hogy ellentéves berepülés esetén a magánvilágítás számos fényforrása égve marad, vagy az el nem függönyözött ablakok mögött éppen a légvédelmi riadót követő pillanatokban villannak fel a lámpák. Ezek a tapasztalatok késztették a honvédelmi minisztert arra, hogy az elsötétítés időpontjait november 23-iki hatállyal újból rendezze:

Járművek 11 órakor sötétítenek el

A lakóházak és általában a magánvilágítás elsötétítését további intézkedésig naponta 20 órakor — azaz este 8 órakor — kell végrehajtani. A közúti közlekedés zavartalanosságának és biztonságának lehető lefokozására azonban a miniszter egyidejűleg mind a közvilágítás (utcák, terek világítása), mind a járművek számára továbbra is, megszüntető könnyítéseket engedélyezett. A közvilágításban bizonyos — a honvédelmi miniszter által külön meghatározott időpontig 20 óra után is üzemben tartandó olyan ernyőzetlen lámpák, amelyek az utcák megfelelő megvilágításához szükségesek, de amelyek központi-ág barmikor kikapcsolhatók. A járművek lámpáinak elsötétítését csak 23 órakor kell végrehajtani.

Ügyelni kell arra is, hogy a „csökkenett” közvilágítással gyengébben megvilágított utcák úttestre az utcákból, kávéházakból kivetődő éles fényengarok a gyalogjárókat és járművezetőket ne zavarják. Végül arra kell figyelmeztetnünk az ország lakosságát, hogy az illetékes hatósági közegek az elsötétítés végrehajtását húsz óra után fokozott figyelemmel ellenőrzik.

Legőbb panasz a járművezetők ellen merül fel

A leglényegesebb figyelmeztetést a járművezetőkhez intézi a honvédelmi miniszter. Különösen az állati erővel vont járművek, a kézikocsik és a kerékpárok vezetői vétettek súlyosan a közlekedésrendszert szabályai ellen azáltal, hogy az elsötétítés rendelkezéseit tévesen értelmezvén, járműveiken az előirt fények alkalmazását — gyakran még az elsötétítési időpont előtt is — elmulasztották. Tehát

a járműveknek az elsötétítés időpontja előtt vagy fénycsökkenő berendezés nélkül kell közlekedniük, vagy olyan fénycsökkenő berendezéssel, hogy a jármű előirt fényei által a szembejövők részéről könnyen és kétségtelenül felismerhető legyen.

Nyomatékosan ismételtük ezuttal is, hogy azokat a lámpákat, amelyeket a közlekedésrendszert szabályok a járművek számára előírnak — akár gépjárműről, akár állati erővel vont járműről, kézikocsiról vagy kerékpárról legyen is szó — az elsötétítés elrendelt időpontja után is üzemben kell tartani a járműveken, azonban súlyosan veszélyeztetik a közlekedés biztonságát azok a gépjármű-

vezetők, akik városok és községek beépített területén az ernyőzetlen országúti fényszórókat felvillantva a szembejövő járművezetőket és gyalogosokat egyaránt elkápráztatják.

A honvédelmi miniszter a m. kir. rendőrség budapesti és vidéki főkapitányait felkérte, hogy mind a ki nem világított kerékpárok és lófogató járműveket, mind az országúti fényszórókat szabálytalanul használó gépjárművezetőket szigorúan ellenőriztesék és a szükséges eljárást a mulasztók ellen minden esetben indítják meg.

Az ország lakosságát, elsősorban pedig a gépjárművezetőket, különös nyomatékkal kell figyelmeztetnünk arra, hogy az érvényben lévő és előbbiekben felsorolt elsötétítési rendelkezések nem csak a miénk környezet államokban, de Európa összes hadviselő (és részben semleges) államaival viszonyítva is összehasonlíthatatlanul a legenyhébbek. Súlyos felelősségérzés hiányáról a közönség iránti kötelességérzés hiányáról tanúskodik az, aki ezeket az enyhe korlátozásokat megszegve, honfitársait okatlanul veszélyezteti.

Szabó János képviselő a fodrászipari alkalmazottak legkisebb munkabéret megállapító bizottságban

Miért nincs egy nagyváradai munkaadó és alkalmazott sem a bizottságban?

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter egyik legutóbbi rendeletével kiterjesztette a legkisebb munkabér megállapításának kötelezettségét a borbély- és fodrásziparban is. A miniszter Simay Gyula dr. ítélőtáblai tanácselnök elnöklétével megalakította a fodrásziparban foglalkoztatott alkalmazottak legkisebb munkabéret megállapító bizottságát. Ebbe a bizottságba a második bécsi döntéssel felszabadult területről a következő tagokat nevezték ki:

Érdektelen rendes tagok: Szabó János építőmunkás, országgyűlési képviselő, Nagyvárad; Venczel Antal országgyűlési képviselő, NTK kerületi titkár, Kolozsvár. Rendes tagok a munkaadók részéről: vitéz Uram Antal férfitodrász, Kolozsvár; Baróti Árpád fodrászmester, Marosvásárhely; Dénes Zsigmond férfitodrász, Zilah. Rendes tagok a munka-

vállalók részéről: Markó Béla fodrászegéd, Kolozsvár; Turbucz József fodrászegéd, Szatmárnémeti, NTK. Devecskény Károly fodrászegéd, Marosvásárhely. Póttagok a munkaadók részéről: Takár Pál férfitodrász, Kolozsvár; Wolf Frigyes fodrászmester, Marosvásárhely. Póttagok a munkavállalók részéről: Bodor János fodrászegéd, Kolozsvár; Németh Antal fodrászegéd, Szatmárnémeti, NTK.

Szabó János jelenléte a bizottságban nagy bizottságot jelent az alkalmazottak szempontjából, kifogásolható azonban az, hogy míg Kolozsvárról és Szatmárnémetiről többeket is bevontak a megállapító bizottságba, addig Nagyváradról sem munkaadó, sem alkalmazott nem került be. Nagyvárad fejlett és országos viszonylatban is igen előkelő helyet foglaló fodrászipara több figyelmeztető érdemelt volna.

Elítélte a törvényszék dr. Draveczy István rágalalmazóját

Vitéz Rajnay Károly tábornokot tanuként kihallgatta a bíróság

Nagyvárad. Kedden délben tárgyalta a törvényszék vitéz Asbóth Sándor rágalalmazási perét, amelyet dr. Draveczy István pénzügyi titkár indított ellene.

A vád szerint vitéz Asbóth több ízben azt a kijelentést tette, hogy Draveczy dr. Muksi Imre ügyvéd közbenjárására adja ki az italmérési engedélyeket.

Az ügyben volt már főtárgyalás, amikor a bíróság úgy határozott, hogy tanuként fogja kihallgatni vitéz Rajnay Károly tábornokot, aki előtte állítólag vitéz Asbóth megismételte a dr. Draveczyre tett kijelentéseket.

Vitéz Rajnay tábornok a bíróság előtt kijelentette, hogy a vád tárgyát képező kijelentések akkor, amikor Váradon átutazóban volt, valóban elhangzottak, azonban meggyőződött arról, hogy dr. Muksi Imre nem vállalt ilyen ügyeket és így ez a híresztelés összeomlott.

A törvényszék tanuként megidézte dr. Muksi Imrét, Arzt Károlynét és Bornemissza Bélát, akiknek kihallgatását délután 4 órakor akarta folytatni a bíróság, azonban a tanúk kérésére a főtárgyalást fél 3 órakor tovább folytatta.

Elsőnek Bornemissza Bélát hall-

Elegáns női télikabátokat, ruhákat és kosztümöket készít

TÓTH

Beöthy Odön u. 7. alatt

Legújabb szabás. Szép munka

gatta ki a bíróság, majd Fészl Józsefet, akiknek tanuvalomása után a kir. ügyész az emelt vádat el-
ejtette.

Ezután a bíróság ítélethozatalra volt visszavonva, majd rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, melyszereint vitéz Asbóth Sándor nyug. tanított hatósági személy rágalalmazásának vétségért büntetésnek mondotta ki és ezért

100 pengő pénzbírságra büntette. Az ítélet végrehajtását azonban 3 évi próbaidőre felfüggesztette és egyben elrendelte a bíróság a vádlott rehabilitálását.

Az ítéletben a főmagánvádló dr. Draveczy István, a kir. ügyész és vitéz Asbóth Sándor megnyugodtak és így az jogerős.

Súlyos ítéleteket hozott a honvédtörvényszék kémkedési ügyekben

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett hűtlenség és kémkedés büntetése miatt elítélte Almasan György román állampolgárt életfogytig tartó fegyházra, az országból való kiutasításra és a visszatéréstől örökre való eltiltásra, Betea (Betya) Jánost 15 évi fegyházra és a határsávból való eltiltásra és a visszatéréstől való örökös eltiltásra, Kancz Ágostont 15 évi fegyházra és a határsávból való eltiltásra, ifj. Nányi (Nani) Jánost 8 évi fegyházra és a határsávból való eltiltásra, Snyozik Györgyöt öt évi fegyházra, Rozinszki Antalt 5 évi fegyházra, továbbá a mindenkori magyar-szorb határsávból való eltiltásra, Midgyánka Lászlót 5 évi fegyházra és a határsávból való eltiltásra, Velicskov Lászlót 3 évi fegyházra, továbbá illetőségi helye Huszt kivételével a határsávból való eltiltásra. Ezenkívül mindenik vádlottra 4-10 évig terjedő hivatal és politikai jogvesztést szabtak ki. Valamennyi ítélet jogerős.

500 ezer párra elegendő műtálp került forgalomba októberben

A Magyar Tudósító jelenti: A magyar műtálpgyártás, amelyet szinte a semmiből teremtettek meg, oly nagyarányú fejlődést ért el, hogy októberben 182.460 kilogramm műtálp-anvag került forgalomba.

Ez a mennyiség, figyelembevéve az összesítésben szereplő mellékanyagokat is, a kb. egymillió páros polgári lábbeli szükséglet felére, körülbelül 500.000 párra elegendő.

A gyermek és a magyar jövő

Irta: Dr. Virág Jeromos

A Katolikus Akció szabadegyetemének következő előadásai a gyermekről szólnak. Időszerről lesz tehát az alábbi sorokkal megvilágítani a gyermek, a születések, a szaporodás fontos kérdéseit megvilágítani, hogy ezzel is rámutassunk az előadások nagy fontosságára. (Szerk.)

Az Actio Catholica előadásában sokat hallunk a házasság lélektanáról, a gyermekről. Nem árt, ha e kérdésnél nemzeti szempontból kissé eltűnődünk. A nemzet a családon épül fel, s ezért a házasság a nemzet jövőjét komolyan érintő ügy, a gyermekén keresztül pedig az ország hűségére és vérebe vágó tényévé lesz.

Sokat hangoztatott mondás: a gyermek a nemzet jövője. De nemcsak az élő gyermekek, hanem a meg nem született gyermekek is érintik a nemzeti jövőt. Éppen ezek a meg nem született gyermekek teszik szomorúvá a jövő képét. Ha nézzük a statisztikai kimutatásokat, azt látjuk, hogy évről-évre fogy a születések száma. Aki ezt komoly és a nemzetért aggódo lélekkel szemléli, lehetetlen, hogy szíve össze ne szoruljon. Hiszen a születések száma nem is lassú csökkenéssel, hanem az átlagtól eltérően zuhan lefelé. 1886-ban ezer lélekre 45 magyar gyermek született, a világháború kitörésekor 1914-ben már 34, a világháború után 1920-ban 31, 1925-ben 28, 1930-ban 25, 1935-ben 21, 1937-ben márcsak 20, 1938-ban a születési arány ezer emberre 19,5; 1939-ben 19; 1940-ban újból 19,5.

Fájdalmas eredménye 1941. évi népességünknek a születések számának újabb csökkenése. A trianoni területen 1941-ben ezer lélekre már csak 16,4 elveszületés esik.

Ha ezen születési adatokat a halálozások számával összevetjük, a szaporodási index aktív ugyan, de „az evitendő eleje óta már csak látszólag volt természetes szaporulatunk. A születések és halálozások különbözete csak a kedvező korösszetétel következtében volt aktív, a valóságban a szülöttek száma már nem volt elegendő a meglévő népesség állományának pótlására. A lassú halál folyamata konokul, megállás nélkül haladt.” (Barsy Gyula: Az 1940. év előzetes népmozgalmi eredményei. Magyar Statisztikai Szemle 1941. évf. 3. l.) A visszatért Felvidék és Erdély valamint javított a helyzetben. Ezekkel együtt a megnagyobbodott országban ezer emberre 20,3 elveszületés esett. De mindez vajmi keveset változtat a magyarság összességének lelélel iránuló szaporodási akaratán. Ha a csökkenés tovább halad, akkor a születések száma hamarosan egyenlő lesz az elhalálozásokéval s utána már a nemzetörzs pusztul.

Ez pedig nagy veszedelem a magyarságra. Történelmi hivatásunk és az európai kultúra védelmében sok vérdíjat követelt tőlünk. A sok vér-

vesztés miatt nem fejlődöttünk azelőtt, amivé fejlődöttünk volna. A százados pusztítások után a világháború sepről végig a magyar életben. Hány-szor kellett a magyarnak verivatarok után elszínia a költővel:

... elhulltanak legjobbjaink
A hosszú harc alatt.

A mostani világgégés sem megy el nyomtalanul nemzetünk felett. Mindez nem elég. A magyar nép a születések csökkentésével tudatosan is sorvasztja életét.

Egyesek már a lélekharangot is hallják kongani a magyar jövő felett, mert a mai társadalomban a szaporodás kérdését megoldhatatlannak vélik. Veres Péter: Szocializmus Nacionálizmus c. könyvében írja: „... idő kérdése, valószínűleg rövid idő kérdése a teljes biológiai reakció, a magyarság lassú pusztulásának a megindulása”.

A kérdés a magyarság szempontjából annál súlyosabb, mivel a környező népeknél a születések száma meghaladja a magyarságét.

Ha fel nem eszmél a magyarság s nem helyezkedik a házasság isteni elkövetésének az alapjára, akkor valóban pusztulás felé rohanunk. Az a nép, amely a születések számát elkezdte szabályozni, ebben nem ismer határt s ferde gondolkodása mindig szélesebb rétegekre terjed át. Ezért szükségképpen pusztulás felé vezet a nemzet életének az útját.

A születések szabályozása nemcsak mennyiségileg pusztítja a nemzetet, hanem erejét is felőrli. A nép, amely rólépett erre az útra, arról tesz tanúbizonyságot, hogy hiányzik belőle a heroikus gondolkodás, amely nem riad vissza a komoly áldozattól sem. Már pedig a nemzet csak akkor tud helytállani, ha életét ezek az erények irányítják.

A mai gazdasági és szociális viszonyok sokszor nagyon is próbára teszik az emberek heroizmusát. De bármily nehézségek elé állítják is a polgárokat, soha nem adhatnak jogcímet a nemzet élete ellen való súlyos ellévelyedésre. Ha pedig az élet valóságos nehézségei nem jogosítanak fel a születések szabályozására, még súlyosabb megítélés alá esik, ha mögötte hedonisztikus életelfogás, az életnek csak kellemes oldalait kereső törekvés lappang, sőt néha nem is lappang, hanem kiabál.

Az ilyen életszemléletű nemzetek nemcsak a meg nem született gyermekektől fosztja meg a nemzetet, hanem a megszületett gyermekekben sem tudja minőségileg azt nyújtani, amit a nemzet életerős jövője megkíván. A gyermek az áldozatnak, a lemondásnak szellemét a családban sajátítja el, amikor a családdal együtt átéli. Ha a szülők az életnek csak a kellemes oldalait keresik, s nem tudnak lemondani, mit várhatunk attól

az ifjúságtól, amely így fertőzött légkörben nevelkedik. Ha térges a ta, térges a gyümölcse is. Az áldozatos édesapákból és édesanyákból sugárzik az az erő, amely acélossá neveli a magyar ifjúságot. A bűnös születésszabályozás tehát nemcsak mennyiségben, hanem erőben is sorvasztja a nemzetet.

Hogy ezt a nagy veszedelem elhárítsuk, az egész társadalomnak össze kell fognia. Erzekény társadalmi közvéleményeknek kell kialakulnia a születésszabályozásokkal szemben. A születések csökkenésének ugyanis tápláló forrása a most uralkodó közvélemény. Ma a társadalmi életben úgy nyilatkoznak a születés szabályozásáról, mintha a legtermészetesebb dolog volna. Szégyen és büntudat nélkül hangoztatják, hogy nem hajlandók gyermeket nevelni. Sőt vannak vidékek, ahol szégyennek tartják a

13bb gyermeket. Ez a fel fogás mindig szélesebb rétegekre terjed át s mint a statisztika mutatja évről-évre erősebben sorvasztja a nemzet életét. A társadalomnak tel kell ebrádnie ebből a veszedelmes éréktelenségéből. A születés szabályozást pedig a közvéleménynek meg kell bélyegeznie azzal az itélettel, amely meg is illeti. Támadás ez a nemzet élete ellen, nemzeti öngyilkosság, amellyel sem kérkedni, sem róla helyeslően beszélni nem szabad, mert a legsúlyosabb bűnök közé tartozik, amelyet a nemzet élete ellen elkövetnek.

A gazdasági és szociális nehézségeket is csak a társadalom tudja a gyermekélet útjából elhárítani, amelyben él a felelősség a nemzettel szemben s amelyet eleven társadalmi közvélemény támogat a gyermekért való harcban.

Ha pedig fel nem eszmélünk s nem tudunk erősek lenni, akkor valóban bekövetkezik, amitől féltjük nemzetünket: a lassú pusztulás s a költővel sirhatunk pusztuló nemzetünk felett:

Hány-szor támadt tenfied,
Szép hazám, kebledre...
S létéll magzatod miatt
Magzatod hamvvedra.

Dr. Patzkó Elemér képviselő képviselőházi felszólalásában a tökehiány okaival foglalkozott

Egész évre szóló takarékosági programot jelentett be a pénzügyminiszter

Budapestről jelentik: A pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál felszólalt dr. Patzkó Elemér képviselő is. Felszólalásában a kereskedelmi és ipari életben tapasztalható tökehiánnyal foglalkozott.

A legnagyobb problémának azt tartja, hogy az ország készpénztökéjének jelentős része ki van vonva a forgalomból. Ennek kettős oka van: az egyik az a hibás szemlélet, hogy keresztes embernek nem szabad zsidó tőkét felhasználni, a másik pedig az, hogy sokan vagyonukat készpénzben őrzik. Kérte a pénzügyminiszter, tegye lehetővé a házadókedvezmény érvényének az erdélyi és keleti országrészekben való meghosszabbítását. A helyi igények kielégítésére a kérdések központi intézése nem alkalmas. Hangoztatta, hogy a háború után még nagyobb hadseregre lesz szükségünk jogos nemzeti igényeink kielégítésére.

A felszólalások után a pénzügyminiszter tartotta meg beszédét. Már a költségvetés befejezésekor kifejezésre juttatta: a pénzügyminiszter munkája abban áll, hogy bizonyos sorrendet tartson meg azok körül a tarcák körül, amelyek a költségvetés tarcaközi tárgyalása során elébe kerültek. A magyar gazdasági és pénzügyi politika négy oszlopon nyugszik, a termelés fokozásán, a fogyasztás szabályozásán, az adózás és hitelpolitika kérdésén. Termelésünk vonalán a legnagyobb nehézségekkel kell megküzdönnünk. A termelés fenntartása sőt fokozása igen nehéz feladat. A pénzügyi tárca keretébe csak a hitelpolitika

és az adópolitika tartozik. Hogy egészen hitelpolitikát folytassunk, legelőrangú feladatunk a takarékoság szellemének fejlesztése. Különösképp szükség van az anyaggal való takarékoságra. Egész évre szóló takarékosági programot dolgoznak ki. Az összegyűjtött pénz nemcsak akkor jut megfelelő helyre, ha takarékosan helyezik. A dollárra szóló zálogleveles kölcsönököt a jövő év júniusának végéig lehet kifizetni azon az alapon, hogy egy dollár 4,30 pengő.

Ezután a zsidóbirtokokkal kapcsolatos kötvényekről szölt. Arról van szó, hogy a kisajátított föld helyében állami kötvény szolgál fedezetül. Körülbelül 80 millió pengőre teszi a zsidó birtokok megterhelését. A védett birtokok tekintetében olyan intézkedésekre készül a kormány, amely megoldásra vezet. A pénzügyminiszter a továbbiakban hangoztatta, hogy igen sok támadás érte a vezetőállások ellenőrzése tekintetében. Egy kormányrendelet ugyanis felhatalmazza a pénzügyminisztert a vezetőállásokban lévők ellenőrzésére. Hangoztatta, hogy ő is híve az adóztatás egyszerűsítésének és lényegbe vágó egyszerűsítéseket tervez. Ha a fényűzési adó nem hozza meg az előirányzott 15 millió pengőt, akkor újabb adózási javaslatot terjeszt be. Lehetőségének mondotta, hogy egyes tisztviselők nem teljesítik híven kötelességüket, de hangoztatta, hogy a tisztviselők 99%-a híven végzi munkáját. Külön kiemelte a miniszter a pénzügyörög munkáját. A pénzügyminiszter beszédét a Ház többsége nagy lelkesedéssel fogadta.

Gumihulladék gyűjtési hét november 23-ától

Sár-, hócipő, műszaki és egyéb házi hulladékot kutassunk fel és átvétele készítsük elő. — Leventék érte önnök.

Csak 3, vagy 6 kiló zsírt kell beszolgáltatni a magánhizlalóknak

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala 9613—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesítem a sertéshizlalókat, hogy a folyó hó 24-ki lapokban, a zsír beszolgáltatással kapcsolatban megjelent hirdetményben elírási hiba folytán téves közlés jelent meg. Helyesen a 8040—1941. M. E. számú rendelet alapján előírt 3 kg., illetve 6 kg. zsíron kívül a beszolgáltatásra vonatkozó rendelkezés tévesen lett megállapítva és azt nem kell beszolgáltatni, kivéve a bérhizlalásban hizlalt sertések levágásánál, ahol a beszolgáltatások külön lesznek elbírálva, — tehát minden sertéshizlaló köteles a 8040—1941. M. E. számú rendeletben előírt 3 kg., illetőleg 6 kg. zsírt beszolgáltatni a zseirgyűjtőhöz.

Nagyvárad, 1942. november 25-én.

Dr. Soós István,
polgármester.

Szabályozták a kendermag forgalmát

A jövő évi kendervetésterületek biztosítása érdekében a kormány újból szabályozta a kendermag forgalmát. A rendelet a 10 kg.-ot meghaladó mennyiségű kendermagra bejelentési kötelezettséget állapít meg. A bejelentést a Futurához kell megtenni. A bejelentés alá eső kendermag — a vetőmagviszesség kivételével — zár alá kerül és azt a Futurának vételre fel kell ajánlani. A Futura a felajánlott készletet köteles átvenni. A fel nem ajánlott készletre nézve igénybevételek van helye. Belföldön termelt kendermagot csak a Futura és az általa vásárlással megbízott kenderfeldolgozó üzem vásárolhat. A termeltető vállalatok termelési szerződéseiket is kötelesek a Futurához bejelenteni. A földművelésügyi miniszter a termeltető vállalatokat egészben, vagy részben felmentheti a felajánlási kötelezettség alól. A Futura által felvásárolt kendermagot a földművelésügyi miniszter utasításai szerint kell szétosztani. A termelőket közvetlenül a Futura, valamint a termeltető vállalatok látják el vetőmaggal.

Sulyhiány a margarin-csomagoknál

A hentesek panaszkodják, hogy a részükre kiosztott margarin csomagoknál kilogrammként néhány deka sulyhiány mutatkozik. Az esetet bejelentették illetékes helyen, valamint az érdekelt gyáraknál, kérve a helyzet orvoslását. A sulyhiány miatt ugyanis a hentesek ki vannak téve annak, hogy nem tudnak elszámolni pontosan a zsirjegyekkel, de anyagilag is károsodnak, mert egy kgr. margarinál mindössze 14 fillér a bruttó hasznuk, amit a sulyhiány nemcsak felemészt, hanem meg is halad. Minden bizonnyal a sulyhiányt a margarin beszáradása idézi elő, de ezzel a körülménnyel a gyáraknak számolnia kell és úgy kell a csomagokat gyárilag lemérni, hogy a beszáradás ne okozzon veszteséget vagy kellemetlenséget a kímérésnél. (Magy. Tud.)

Rövidesen kinevezik az erdélyi munkafelügyelőket

Január 1-én Kolozsváron, Nagyváradon, Szatmáron és Marosvásárhelyen létesül munkafelügyelőség

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Párt munkásosztálya Kolozsváron értekezletet tartott, amelyen a napirenden levő munkákérdésekkel foglalkoztak. A tagozati főtitkár beszámolt azokról a közbenjárásokról, amelyeket az Erdélyi Párt elnöksége és képviselői eszközöltek a párt által már régen sürgetett kérdések megoldása érdekében. Felemlítette, hogy a párt szervei következetesen és állandó utánajárással törekedtek arra, hogy az erdélyi munkásság bevált érdekvédelmi szervei beiktatást nyerjenek a magyar jogrendbe. Főleg a

munkafelügyelői és munkakamarai intézmények fenntartását és szabályozását sürgették.

Most végre a megvalósulás stádiumába jutott a munkaügyi felügyelőségek ügye. A most tárgyalás alatt álló költségvetés rendezte a munkafelügyelőségek ügyét és ennek folyományaként rövid időn belül várható az erdélyi munkafelügyelők kinevezése Kolozsvár, Nagyvárad, Szatmár és Marosvásárhely székhellyel. Az új munkafelügyelők valószínűleg már 1943. január elsejével megkezdik működésüket.

Tavasszal fizetik ki az őszi mélyszántás jutalmát

Több őszi szántás: nagyobb jövedelem és jobb termés

Ne mulasszuk el az őszi mélyszántás elvégzését, mert ezzel biztosítjuk tavaszi terményeink egészséges fejlődését és így több termést, ezzel pedig magunknak nagyobb jövedelmet tudunk biztosítani. Az őszi szántás különös fontossággal bír szárazságra hajló hazai viszonyaink között, mert az őszi mélyen szántott talaj lényegesen több téli esapadékot esőt, hótét képes befogadni és a növényeink részére elraktározni, mintha tavaszig szántatlanul hagynánk a földet. Az őszi szántás után kevesebb talajmunkát kell végzeznünk tavasszal, ami késő kitarvaszkodás esetén szintén nagy előny.

Ne hagyjuk a pénzt a földben!

Több és jobb termés AZ ŐSZI SZÁNTÁS UTÁN

tételeknek megfelelnek, a községi elöljáróságoktól kérjenek bejelentőlapot, azt töltsék ki és január 15-ig nyújtsák be az elöljáróságnál. A gazdasági felügyelők ellenőrzik a bejelentéseket és amennyiben azok a valószínűleg megfelelnek, az illető gazdák még a tavasszal megkapják a szántásuk után a holdankénti tíz pengő.

Szántásunk tehát minél többet most őszi. A gazdának előnye származik ebből, mert a tavasz folyamán olyan időben kapja meg a jutalmát, amikor a pénzre szüksége van, de ezenfelül azért is, mert a jól elvégzett őszi szántás után jobb termésre számíthat. Végül azt se felejtsük el, hogy háboruban vagyunk és a köz érdekében hazafias kötelességét mindenki nek teljesítenie kell.

December 5-én ünnepélyesen nyitják meg a déda-szeretfalvi vasutat

Diszkapu alól indul az első személyvonat Szeretfalvára

Marosvásárhelyről jelentik: A szeretfalva—dédai vasutvonal ünnepélyes megnyitása december 5-én, szombaton déli 12 óra 30 perckor Dédai vasutállomásán történik. Az ipariügyi és kereskedelmi minisztérium már szétküldte a megnyitóünnepség meg-

hívóit, amelyek egyidejűleg szabadjegyként szolgálnak. Az ünnepségre meghívottak Budapestről Szeretfalva vasuti állomásig külön vonatkon-majd innen társasgépkocsikon utaznak Dédára. Marosvásárhelyről valamint Sepsiszentgyörgyről is külön

vonatok indulnak. Besztercéről pedig külön társasgépkocsijárat megy.

A miniszterelnök, a miniszterek és az állami méltóságoknak a szeretfalvai vasutállomásra érkezése után Varga József ipariügyi és kereskedelmi miniszter a kormányelnöktől engedélyt kér az első személyszállító vonat áthaladására. A kormányelnök megadja az engedélyt és elszakítja a szeretfalva felé vezető vágány feletti elhelyezett diszkaput elzáró szalagot.

Lestyán Ferenc római katolikus esperes besztercei apátlébanos áldása után a kormányelnök és kísérete vonatrászállanak és áthaladnak az új vonalon Dédára, ahol megérkezésük után kezdetét veszi az avató ünnepély.

Munkások válaszolnak a Kegyelmes Asszonynak

Olvasóink emlékeznek arra, hogy Páger Antal legújabb filmje, a *Harmincadik*, milyen nagy erkölcsi és közönség-sikert jelentett. A népi megújulás ellen hadakozó harcos liberalizmus természetesen nem nyugodhatott bele a nagy sikerbe és minden kiagyalható kifogással szelvelgett, nyafogott, művészkedett, hogy „a minőség” címén torkolja le a „tömeg lázadását”. Ebben a korusban kiváló helyet foglalt el *Bethlen István* felesége, *Bethlen Margit* grófnőnek a kirohanása a *Harmincadik* ellen, amely kirohanásban az volt a legerősebb érv, hogy ő — már mint a kegyelmes asszony — nem szereti, ha egy filmben a művészi színvonal rovására kézzel-lábbal tanítani akar-nak.

Erre a kijelentésre válaszolt most az „Uj Magyar Munkás”, a Nemzeti Munkaközpont hivatalos lapja a következőkben:

„Kegyelmes Bethlen Margit grófnő hosszasán foglalkozott a magyar filmgyártás kérdéseivel, majd pedig egy rövid fanyalgó nyilatkozatban tiltakozott a kézzel-lábbal való tanítás ellen.

Nem kívánunk részletesen foglalkozni a Kegyelmes Asszony művészi izlésével és hozzáértésével, csak annyit akarunk leszögezni, hogy könyveiben megmutathatná hozzáértését. Adhatna művészi felépítést, ábrázolhatna hűsből-vérből való embereket. Miért nem teszi? Bizonyára nem ért hozzá. Ne szóljon hát bele olyan művészeti ág munkájába, amihez még kevésbé ért.

Mi, munkások ezennel ünnepélyesen kijelentjük, nekünk igenis kell a tanítás, mi igenis tanulni akarunk a filmből és a film olyan nagy mestertől, mint például Páger Antal. Minket éppen a Kegyelmes Asszony térje hosszú időn át elzárta az ilyen tanulási lehetőségektől. Most tehát, amikor ezt pótolni akarjuk, ne szenvedjen a Kegyelmes Asszony, hanem lássa be, hogy változtak az idők és a körülmények. Ezt ő már úgysem tudja megakadályozni, kár tehát a tudóért”.

Gyönyörű válasz. A munkások nyíltan és határozottan kijelentik: nekünk igenis kell a tanítás, mi igenis tanulni akarunk. Nem hisszük, hogy erre a kijelentésre a Kegyelmes Asszony érdemleges választ tud majd adni.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjétek a **MAGYAR LAPOK** at.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

RAJNAY TÁBOROK LÁTOGATÁSA A FŐISPÁNNÁL. Nagyvárad. Saját tud. Vitéz Rajnay Károly tábornok, aki a Dravetzky-Arbóth-féle per főtárgyalása miatt jött Nagyváradra, ma délelőtt látogatást tett Hlatky Endre városi főispánnál.

Uj téli egyenruhát kapnak a német katonák. A keleti arcvonalon küzdő német katonáknak új egyenruhát készítettek, amelyet a rendes egyenruhára ruháznak. Ez az új egyenruha három részből van: csuklyából, amelyet az acélsíakra huznak és széles folytatásban az egész hátat is befedi; a kabát meglehetősen hosszú és a nadrág, mely a felső részen aránylag magas, hogy a test felső részét is védje. A szövet nem engedti át a keleti jeges szelet. A ruházat egyik oldala a szövet ezine, a másik pedig fehér.

KÖZGYŰLÉST TART AZ ISKOLÁNKIVÜLI NÉPMŰVELÉSI BIZOTTSÁG. Nagyvárad. Saját tud. A Biharvármegyei Iskolánkülső Népművelési Bizottság december 1-én tartja évi közgyűlését a vármegyháza kistanácstermében. A közgyűlés tárgysorozatában szerepel a következő évi munkaterv, a költségvetés tárgyalása és indítványok.

Súlyos fegyházbüntetést kapott egy kegyetlen vadházaspár. A MOT jelenti: A büntetőörvényvezék keddi tárgyalásán Zweig Andor Vince 25 éves sofőrt az évi fegyháza, vadházasítását Szalay Józsefné 8 évi fegyháza ítélte, mert a két kegyetlen ember halálra kínozták Zweig három és fél éves leányát. Az ítélet nem jogerős.

SZABADEGYETEMI ELŐADÁS AZ ATOMROMBOLÁSRÓL. November hó 26-án, csütörtökön délután 6 órakor dr. Szalay Sándor egyetemi ny. r. tanár, a debreceni Tiszta István Tudományegyetem Orvosi Vegytani Intézet igazgatója tart előadást *Atomrombolás* címen. Az előadás a természettudományi kutatások egyik legújabb megállapításával foglalkozik. A rendezőség ismételten kéri a tanulóifjúságot, hogy az ülőhelyet a felhívások engedje át, illetve a karzatot helyezkedjen el.

Francia hadifoglyok feleségei férjük közelében kaphatnak állást Németországban. Párizsból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A Németországban dolgozó francia munkások központja közli, hogy a németországi mezőgazdasági vagy ipari üzemekben dolgozó hadifoglyok feleségei kérhetik olyan munkaszerződéseket kiállítását, melyeknek az alapján németországi vállalatoknál dolgozhatnak. A házastársi munkaszerződések lehetővé teszik, hogy a munkahely a férj munkahelyén, vagy annak közelében legyen, úgyhogy az együttélés lehetővé válik. A házastársi munkaszerződést legalább egyeztetendőre lehet kötni.

Hírdetés. A Nagyvárad és Vidéke ipartestület Ruházati és Textil iparosok szakosztályának felkéri tagjait, hogy a november havj cérna utalványát mindenki váltsa ki 30-ig, mert ellenkező esetben cérna jogosultságát elveszíti. Elnökség.

FELAVATTÁK SZILÁGYSOMLYÓN A HORTHY ISTVÁN-TELEPET. A MTI jelenti: Kádár Levente belügyi államtitkár a napokban avatta fel Szilágyosomlyón, a most létesített Horthy István telepet, amelyen 15 családi ház épült az árvízkiárvítottak részére. A város más helyein ezenkívül 12 ház Szilágy megyében 120 ház készült el ebben az évben, részben az árvíz sújtotta lakosság részére, részben a sokgyermekes családok számára. Mindegyik ház 300 négyzetméteres telken épült úgyhogy a családok konyhakerti szükséglete kielégültek.

November végén megjelenik az új telefonkönyv. A postavezérgazgatóság november végén bocsátja ki 1943. januári keltezővel a budapesti telefon-előfizetők új névsorát. Az új telefonkönyvet az előfizetők az eddigi szokásához képest a régi könyvek beszolgáltatása ellében díjmentesen vehetik át a postahivataloknál. A telefonkönyvek árusítói forgalomba is kerülnek és áruk példányonként nyolc pengő.

Modern festett BUTOR olcsón kapható MEZEINÉI. Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

Elmegyógyintézetbe került egy svájci kommunista vezér. Bernből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Humbert Droz, svájci kommunista vezér, állami elmeegógyintézetbe szállították. Humbert Droz hat héttel ezelőtt éhségsztrájkot kezdett letartóztatása elleni tiltakozásként.

100.000 NŐI VASUTAS NÉMETORSZÁGBAN. A Német Birodalmi Vasút békében kizárólag csak férfiakat foglalkoztat. A háború következtében azonban a reáhruló óriási feladatok elvégzése érdekében a férfi munkásoknak női segédmunkásokkal való kiegészítését. A háború kitörésekor a birodalmi vasutak 1 millió alkalmazottja közül 16.000 volt a nő. Ez a szám ma 100.000-re emelkedett és a női vasutasok komoly és felelősségteljes munkát végeznek. Legnagyobb részük kalauzó, vonat- és tehervonat kísérőnői, vagy pedig jegykiadói szolgálatot teljesít. Különösen a jegykiadók rájuk súlyos feladatot, mert nagyobb pályaudvarokon, egyetlen munkamenetben gyakran több mint 3000 menetjegyet kell kerekén 13.000 különböző állomásra kiadni.

A női beegység gyógykezelésében a régebbi természetes „Ferenc József” keserűvizet gyakran alkalmaznak, mert reggel éhgyomorral egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül nyhe hasfájó hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül biztosan jelentkezik. Kérdezze meg orvosát!

ORVOSI HIR. Dr. Petz Gyula orvos, tanulmányútról hazaérkezett és rendeléseit Hitler Adolf-utca 19. szám alatt újból megkezdte.

A norvég színházak beszüntették az előadásokat. Oslóból jelentik: (B. T.) A norvég színházak előadásait tüzelőanyaghiány miatt beszüntették. Fontolóra veszik az iskolák bezárását is.

Köszönetnyilvánítás
Mindazoknak, kik felejtethetetlen fiam, illetve testvéreim elhunyt alkalmából részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.
A Linczinger-család

KORONA Filmszínházban Vaszary ragyogó bohózata
Az ördög nem alszik
To'nav, Csontos, Hajmássy, Mihályffy
Jön! **Üzenet a Volga partról** Jön!

A VASUTI FUVARDIJTÖBBLETEK VISSZATÉRITÉSE. A MÁV értesíti a fuvaroztató közönséget, hogy január 1-től kezdve a pályaudvarok a helytelen számításból eredő fuvardijjtöbbleteket az igényjogosult fuvaroztató feleknek az elévülési határidőn belül a következő esetekben téríti vissza: 1. A hivatalból megállapított díjtöbbletet a forgalomra és összegre való tekintet nélkül. 2. Az igényjogosult fuvaroztató felek által igényel, kizárólag a MÁV helyi forgalmából, származó többleteket azokon az állomásokon, ahol pénztárfőnök van, fuvarrakományonként 50 pengő, egyéb állomásokon pedig fuvarrakományonként 20 pengő értékhatárig.

Nemzeti franciák követelik mindazoknak az utcáknak átkezesztelését, melyek zsidó nevet viselnek. Párizsból jelentik: Párizsban egész sereg olyan utca van, melyeket zsidókról neveztek el. Így pld. az Auteuil-ben levő Rue Erlanger egy család, uszorás, bonkrabló zsidó nevet örökíti meg. Zsidókról neveztek el a Boulevard Péreuse, a Rue Olchansky, a Rue André Parwel, az Avenue Cambetta, stb. utcákat és tereket. A *Le Matin* című francia maig egyik lezutohbi számában egyes párizsi utcák átkezesztelését követeli. A nagy francia antiszemita elnevezett Drumont-jubileumi bizottság többek között azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a Rue Lafitte-t, amelyen már több mint száz esztendeje székel a Rothschild-bank, Rue Edoard Drumont-nak kereszteljék át.

ELJEGYZÉS. Szemes Ica és Szűcs Zoltán (Nagyvárad) jegyesek. (Mindenkülön értesítési helyett.)

Kanadából óriási hóharok jelentenek. Liszabomból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Kanadából érkező jelentések szerint Ottawa környékén a hóharok jelentős károkat okoztak. A hó vastagsága helyenként két méter. A vonatközlekedés megakadt.

Zsidó hadsereg felállítását kéri az amerikaiak. Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti Washingtonból, több mint 1500 amerikai közöttük Hoover volt elnök határozatot írt alá, melyben azt követeli, hogy az állampolgárságnélküliekből és palesztinai zsidókból hadsereget alakítsanak, amely a szövetségesek parancsnokága alatt harcoljon.

Nagyvárad térképe
fekete nyomással P. 1-60
kapható a
MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Roosevelt magához hívta Bolívia elnökét. Buenos Airesből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Bolívia elnökét Roosevelt meghívta washingtoni látogatásra.

KÖZELLÁTÁSÜGYI ÉRTEKEZLET A VÁRMEGYEHÁZÁN. Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délelőtt nagyfontosságú közellátási értekezlet volt a vármegyházán, amelyen a közellátásügyi minisztérium kiküldöttei, Bihar vármegye főispánja, főjegyzője és közellátásügyi előadója, valamint a vármegye főszolgabírái és Nagyszalonta megyei város polgármestere vettek részt. Az értekezleten megbeszéltek az új gabonabeszolgáltatási rendelet végrehajtására vonatkozó intézkedéseket, egyöntetű eljárás céljából.

Rablógyilkosságot vallott be Fekes János gyilkosa. A MOT jelenti: Jerics Ferenc 24 éves hordiszerműves személyében elfogták Fekes János cipész gyilkosát. Bevallotta, hogy rablógyilkosságot követett el, mert elvitte Fekes 240 pengőt tartalmazó pénztárcáját.

Megkezdte többnapos közgyűlését a tiszántúli református egyházkerület

A polgármester Debrecenbe utazott a közgyűlésre

Debrecen. (MTI): A tiszántúli református egyházkerület szerdán délelőtt a városháza közgyűlési termében megkezdte többnapos évi közgyűlését Vay László báró titkos tanácsos, főgondnok és Révész Imre püspök elnöklésével. Itt írjuk meg, hogy dr. Soós István polgármester, mint a nagyváradai református egyházkerület főgondnoka, kedden délután Debrecenbe utazott, hogy résztvegyen a közgyűlésen. A polgármester csütörtökön érkezik vissza Nagyváradra.

Elítelt árdrágítók

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai törvényszék ör. Rozsály István egyesbírája, mint uzeorabíróság szerdán délelőtt több árdrágító ügyet tárgyalta. Ennek során Secare Péterné Gliga Virágot jogerősen 80 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert a tejért literenként 36 fillért kért és fogadott el, a falun, a 28 filleres hatóságilag megállapított ár helyett.

Mos Jánosné Mos Virágot 5 pengőnként egy napi fogházra átváltoztatható 100 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert két liter tejért Nagyváradon, 1942 szeptember 13-ikán literenként 70 fillért követelt a hatóságilag megállapított 40 fillér helyett. Az ítélet jogerős.

Klein Ferencné 1942 szeptember 15-én egy kilogramm gomolyáért a hatóságilag megállapított 3.40 pengő helyett 5 pengőt kért. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével 5 pengőnként egy napi fogházra átváltoztatható 150 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Nagy Sándorné Feldmann Juliánna ételkészítő- és csemegekereskedő 1942 szeptember 17-ikén 10 dekagramm jüh-turóért 42 fillért kért a hatóságilag megállapított 41 fillér helyett. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével, jogerősen 40 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Újabb magyartea készítmény kerül forgalomba

A Magyar Tudósító jelenti: A fogyasztóközönség az utóbbi években igen megkedvelte a külföldi teák pótlására forgalombakerült magyartea készítményeket, amelyek földművelésügyi miniszteri engedéllyel kerülnek piacra.

Legújabbban Hegedüs Mihály miniszteri lakos kapott engedélyt arra, hogy „Alföld” elnevezésű készítményét további intézkedésig forgalomba hozhassa.

Közlemény:

Nagyon serény munka folyik a Baross Szövetség helyiségében, a Baross Női Tábor tagjai mindannyian iparkodnak tudni egymáson, hogy mentől ötletesebb dolgokat készítsenek a december hó 1—2 és 3-án tartandó Mikulás és karácsonyi vásárukra, hogy nivóssá tegyék úgy az eladásra kerülő árukkal, mint az olcsó és izletes büffével.

Az a nemes elgondolás vezet a hölgyeket, hogy a reászoruló kereskedő- és iparostanoncokat karácsonyra meleg ruhaneművel ajándékozzák meg.

Szeretettel kéri a Női Tábor elnöke Nagyvárad város közönségét, hogy a nemes célra való tekintettel minél nagyobb számban látogassák a vásárt.

A látogató közönség kényelmének előmozdítására az elnökség elhatározta, hogy a vásár a város szívében, könnyen megközelítő helyen, a Pannónia étteremben fogja megtartani, melynek külön bejárata van a szállodai kapunál a földszinten.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 26.
Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő, Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Könnyű zene.
- 11.15 Seregini Soghár Vilma zongorázik
- 11.40 Különös balesetek. Feloivasas.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Buttola Ede tánczenekara.
- 15.20 A Szent István 3. honvédegyalogczred zenekara.
- 16.00 Közművelődési előadássorozat.
- 17.00 Berliini Filharmonikus zenekar.
- 17.15 A földművelésügyi miniszterium rádiónyelőadássorozata.
- 17.40 Vécsey Ernő jazz-számokat zongorázik.
- 17.55 Ráthony János előadása.
- 17.55 Művészt.
- 20.10 Rónai András dr előadása.
- 20.35 Áll a malom, áll a vitérlája.
- 21.20 Közvetítés az Aero-Ever esztergomi telepéről.
- 22.10 A Rádiózenekar műsorából.

Budapest II.

- 18.40 Kedvelt szalonzenekarok műsorából.
- 19.05 Francia nyelvoktatás.
- 19.35 Timkó Margit magyar nótákat zongorázik.
- 20.10 Vég-vonósnégyes.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Mozgalom a karácsonyi és újévi üdvözlések megváltására

A Magyar Tudósító jelenti: Borbély-Maczkó Emil, Borsod vármegye főispánja kijelentette, hogy a vármegye november 26-án tartandó közgyűlésén fel fogja hívni a vármegye közönségét, hogy a karácsonyi és újévi üdvözléseket váltsák meg és az ebből befolyó összeget fordítsák a honvédség karácsonyi megajándéko-

zására. A mozgalom, amelyet Borbély-Maczkó Emil kezdeményez, nem marad elszigetelt és előreláthatólag valamennyi község vezetője Borbély-Maczkó Emil példáját követve felhívással fog fordulni a karácsonyi és újévi üdvözlések megváltása érdekében a közönséghez.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

SPORT

Bizalommal készül a NAC vasárnapi mérkőzésére

Tegnap délután igen kiadós edzést tartott a NAC. Az egész csapat megjelent a színhelyen, csupán Kovács II maradt távol szolgálati elfoglaltsága miatt.

Edzés után beszélgettünk Rónay edzővel a jövőbeni kilátások felől.

Nincs sérült hála Istennek — mondja örömmel — és egy csapatnál ez a legfontosabb. A sok sérülés tette tönkre a csapat nagyszerű formáját és erőnlétét, amely szeptember közepétől fokozatosan rágta a csapat egységét. Mert már akkor kezdődött az együttes ütőképességének lazulása, amikor a válogatottság miatt hetenként négy-öt játékosunk járta Budapestet és napokat töltött távol a szövetségi edzések miatt. Az pedig nem szakértők előtt is könnyen érthető, hogy mit jelent egy csapat összmunkájának fejlesztésében, ha állandóan fél létszámmal kellett az összedolgozó gyakorlatokat

lefolytatni. A válogatott mérkőzés végzetével ugyan már felszabadultak volna a fiúk, de akkor meg az ott szerzett sérüléseik miatt maradtak távol a legfontosabb edzésekről. Ezért örülök hát most, hogy végre teljes csapattal foglalkozhatom és így annak rövidesen látható eredménye is lesz.

— Hggy. mozogtak a fiúk? — érdeklődünk tovább.

— Régen láttam őket ilyen nagy kedvvel dolgozni. Szinte az az érzésem, hogy igen kemény felelettel készülnek azok számára, akik alattomos pletykákkal és holmi „lelki betegségek” bemagyarázásával indítottak hadjáratot a híres NAC szellem ellen. Úgy érzem, tud van a csapat a mélypontra és vasárnap már az akarási, a forma és az erőnlét körül sem lesz semmi baj, akkor pedig remélhetjük a legjobbakat...

Férfi ruhákat, használtakat **MOLNÁR** használatra üzletében legjobban árón vehet, eladhat. Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

Ma este: Bolond Asvayné

Bolond Asvayné, az idény legnagyobb színpadi sikere szerdán este van a színház műsorán *olcsó helyekkel*. Hottó Évával a címszerepben.

Csütörtökön, f. hó 26-án délután 3 órakor ifjúsági előadás keretében Sárga csikó kerül színre. — Az igazgatóság kéri a tantestület vezetőseit, hogy az értékes darabra való tekintettel növendékeik figyelmét hívják fel az előadásra.

Csókhaboru, a legkacagtatóbb operett-újdonosság csütörtökön este kerül színre a bemutató előadás pompás szereposztásában. Rengeteg humor és vidámság, szenzációs táncok, gyönyörű kiállítás.

Búcsúkerítő, Strauss gyönyörű muzsikájú nagyoperettje pénteken este kerül felújításra premier bérletben, teljesen új, eredeti kiállításban, Danis Győző rendezésében. Elsőrendű szereposztás. A teljesen új díszleteket Útő Endre tervezte és festette.

Pénteken este premier bérlet, szombaton este Á-bérlet, vasárnap este bérletszűnet.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel a bombasikerű *Párisi express* kerül színre *filléres helyekkel*.

Hétfőn este az idény sláger operettje, a *Száz piros róza* kerül színre *filléres helyekkel*. Jegyek elővételben már válthatók.

Előkészületben: *Nemes Rózsa*, az idény szenzációja.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Bolond Asvayné.

Csütörtökön délután *ifjúsági előadás*: Sárga csikó.

Csütörtökön este: Csókhaboru. Pénteken este: Búcsúkerítő, premier bérlet.

Szombaton délután: Párisi express. Szombaton este: Búcsúkerítő, Á-bérlet.

Vasárnap este: Búcsúkerítő.

Hétfőn este: Száz piros róza.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jó erős 37-es magasszárú női koreolyacipőt megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 432

Jó hangú rádió, olcsón eladó. Kovács, Halász-u. 14. 374

Aranyat, ezüstöt briliánsat vásárol. Parjan János. Ékezerész, Rákóczi-ut 8. 185

Eladó regénytár, Dr. Baditz, Miskolc 159

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek. Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Jó állapotban levő gumihocsizma (38-as cipőre) keresek. Címet a kiadóba kérem.

Eladó férfi és női télikabát kis termetre, vivó sisak és mellény. Lukács György-u. 32. 449

Alma. Mindenféle fajalmat olcsón beszerezhet. Szacsavay-u. 17. pincében. 455

Keveset használt közép-szuper rádiót veszek. Hagedorn János, Pavel-u. 22. 434

2 igaz ló eladó „Star” léglagyárban. Kolozsvári-u. 110. 438

Ingatlan

2000 pengőért eladó Nagy Lajos király-utcán szoba konyha, veteményeskertes magánház. **Jelinek** Ingatlaniroda, Telki-u. 2. 448

Eladó kétszobás, konyha magánház. Össitelep. Bajnok-u. 13. 373

Eladó erős ház Varad belsejében, alkalmas gyártelepnek, gazdaságnak, — estleg kétrészesben is. Értekezni Hid-utca 23. szám. 456

Állást nyelc

FÉNYKÉPESZTANULÓT, vagy tanulóéletnyelc azonnalra fölveszek. Major György, Rákóczi-ut 13. 421

Gépirásban és könyverésben jártas vallásos római katolikus férfi munkacéret keresek. Részletes írásbeli ajánlatokat „Credo” jellegre kiadó továbbít. 419

Lakás

Keresek keresztényenél elsőjére tágas, szép butorozott szobát fürdőszobával és lehetőleg előszobával. „Hadapródiakola közelében” jellegre a kiadóhivatallba. 445

Különféle

Paragázzal poloskát, melyt, petén mindenből felelősséggel írja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

ZIPPZAR szakszerű javítása Jakó műszerésznél, Kossuth-utca 5.

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** telefon kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.